

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **Adalet Bakanı Akın Gürlek** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ceylan AKÇA CUPÖLO

Diyarbakır Milletvekili

Diyarbakır'ın Çınar ilçesinde 21 Haziran 1993 tarihinde gözaltına alındıktan sonra kendisinden bir daha haber alınamayan Mehmet Sıddık ÖNCÜ de zorla kaybettirilenlerdendir. İHD'nin kayıp yakınlarıyla beraber basına yaptığı açıklamasına göre; "Olay günü Mehmet Sıddık Öncü, Kerkatik Köyüne baskın yapan askerler tarafından gözaltına alınır ve köylülerin gözü önünde uzun süre kendisine işkence yapılır. Askerler, Mehmet Sıddık ÖNCÜ'nün eşine, "kocanı bir daha göremezsin" diyerek Mehmet Sıddık ÖNCÜ'yü de yanlarına alıp köyden ayrılırlar. Mehmet Sıddık Öncü gözaltına alındıktan bir gün sonra Diyarbakır'a sevk edilmeden önce, Çınar Sağlık Ocağından verilen rapora göre "sağ tarafında 10-12 kaburgalarının yanında 3x5 cm ekimos tespit edildi." denilir. Gözaltına alındıktan sonra kendisinden hiçbir haber alınamayan Mehmet Sıddık Öncü'nün ailesi; 4 Temmuz günü kendilerine yapılan bir telefonda; Mehmet Sıddık Öncü'nün cesedinin Tıp Fakültesi Morgunda olduğu söylenir. Bunun üzerinde DGM Başsavcılığına başvuruda bulunan aile ancak 8 Temmuz 1993'te cenazeyi alabilir. Kendilerine verilen otopsi raporunda, "geçirdiği bir rahatsızlık sonucu öldüğü yazılıdır. Defin raporunda da aynı ibareler kullanılmıştır. Aile maktulün kalçasının iki yanında morarmalar ve yarıklar, sağ kaburgaları, bütün tırnakları, yanaktan ve çene altında morarmalar ile boyun ve bileklerinde ip izleri olduğunu..." tespit etmişlerdir. Dönemin İçişleri Bakanı Mehmet Gazioğlu, Mehmet Sıddık Öncü katledilmesi ile ilgili soruya verdiği cevapta; "Mehmet Sıddık ÖNCÜ'nün böbrek yetmezliğinden dolayı 4 Temmuz'da rahatsızlandığı ve 5 Temmuz'da yaşamını yitirdiğini" belirtir. Mehmet Sıddık Öncü'nün 1993 yılında gözaltında yaşamını yitirmesi üzerine aile iç hukuk yollarında bir sonuç elde etmeyince davayı AİHM'e götürür. Öncü ailesinin açtığı davada AİHM; yaşam hakkı ihlalden Türkiye'yi tazminat ödemeye mahkûm eder."

Bu bağlamda;

1. Önergede bahsedilen ve zorla kaybettirilenlerin akıbeti ne olmuştur? Cenaze ve/veya mezar yerleri nerededir?
2. Bu olaydaki failer/azmettiriciler/devletle ilişkili paramiliter odaklar açığa çıkarılmış, yargılanmış ve cezalandırılmış mıdır?
3. Kişinin akıbeti ortaya çıkıncaya kadar hukuken kesintisiz bir biçimde işlenmeye devam eden bir suçta, hangi kanun maddesi zamanaşımından bahsederek faili korurken, geride kalanların ömür boyu sürecektir adalet arayışına bir son tarih koyabilir?

4. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin (AİHM) *yaşam hakkı ihlali, etkin soruşturma yürütmemek ve işkence yapmak* suçlarından oybirliğiyle Türkiye'yi mahkûm ettiği dosyalar, söz konusu kararların ardından neden yeniden açılmamış, faillerin/azmettiricilerin/devletle ilişkili paramiliter odakların cezalandırılması için neden somut adımlar atılmamıştır?
5. Kamuoyunda politik faili meçhul dosyalarını da etkin biçimde soruşturması, uluslararası hukuka ve vicdanlara aykırı olarak zamanaşımı gerekçesiyle kapatılan dosyaları yeniden açması umulan Faili Meçhul Suçları Araştırma Daire Başkanlığının yanına faili belli olan suçlar için de Gözaltında Zorla Kaybetme Suçları Araştırma Dairesi kuracak mısınız?